

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Warszawa, dnia ⁴..... maja 2009 roku

BMP-0724-1319/09/ER

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 5.05.09

nr 2588 podpis *Borusiewicz*

Borusiewicz
Kancelaria Prasowa Senatu
wpłynęło dn. 07.05
nr 3131 podpis *Mania*

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 11 lutego 2009 roku (sygn. BPS/DSK-043-1315/09) przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Władysława Dajaczkę podczas 26. posiedzenia Senatu RP w dniu 5 lutego 2009 roku w sprawie *trudności organizacyjno-kadrowych w Państwowej Straży Pożarnej*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie podkreślić należy, iż zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku *o Państwowej Straży Pożarnej* (t.j.: Dz. U. z 2009 roku Nr 12, poz. 68 z późn. zm.), czas służby strażaka nie może przekraczać przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nieprzekraczającym 6 miesięcy. Tygodniowy wymiar czasu służby strażaka, skierowanego do szkoły, na przeszkolenie lub na studia, w myśl art. 35 ust. 2 ww. ustawy, jest określony programem nauczania.

Ustawodawca, w art. 35 ust. 3 omawianej ustawy, wprowadził dwa rodzaje rozkładu czasu strażaka, tj. zmianowy – na stanowiskach, na których wykonywanie zadań wymaga zachowania ciągłości służby oraz codzienny – na pozostałych stanowiskach. Zmianowy rozkład czasu służby strażaka polega na wykonywaniu zadań służbowych i pełnieniu dyżurów, trwających nie dłużej niż 24 godziny, po których następują co najmniej 24 godziny wolne od służby (art. 35 ust. 5 ww. ustawy). Codzienny rozkład czasu służby strażaka, polega na wykonywaniu zadań służbowych po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. W ramach codziennego rozkładu czasu służby strażak może być wyznaczony do pełnienia, w dowolnym czasie, dyżuru trwającego nie dłużej niż 24 godziny, po których udziela się godzin wolnych od służby w odpowiednim wymiarze, lecz nie więcej niż 48 godzin, w dniach od poniedziałku do piątku (art. 35 ust. 7 ww. ustawy).

Jednocześnie, w ramach czasu wolnego strażaka można wyznaczyć do pełnienia dyżuru domowego.

Przepis art. 35 ust. 9 ww. ustawy stanowi z kolei, że czas służby strażaka może być przedłużony do 48 godzin tygodniowo, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 1, czyli w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia ciągłości służby.

Zgodnie natomiast z art. 35 ust. 10 ustawy *o Państwowej Straży Pożarnej*, w przypadku wprowadzenia podwyższonej gotowości operacyjnej w Państwowej Straży Pożarnej czas służby strażaka można przedłużyć ponad normę, o której mowa w art. 35 ust. 9 tej ustawy.

W takim przypadku, w zamian za czas służby strażakowi przysługuje czas wolny od służby w tym wymiarze, w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Sposób pełnienia służby w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby, został szczegółowo określony w wydanym na podstawie art. 35 ust. 11 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 roku w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 266, poz. 2247 z późn. zm.). Zakres przedmiotowy ww. rozporządzenia, zgodnie z § 1, sprowadza się do określenia czasu trwania dyżuru i wykonywania zadań służbowych w zmianowym rozkładzie czasu służby, godzin rozpoczęcia i zakończenia służby, okoliczności uzasadniających przedłużenie czasu służby, dopuszczalnego czasu kierowania pojazdem samochodowym, udzielania czasu wolnego od służby, właściwości przełożonych do określania harmonogramu służby, sposobu pełnienia dyżurów domowych i ich wymiaru, grupy strażaków zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedziele, święta, a także sposobu prowadzenia ewidencji czasu służby.

Zgodnie z art. 71a ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, strażakowi przysługuje płatny dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze do 18 dni rocznie, z tytułu pełnienia służby w warunkach szkodliwych dla zdrowia albo szczególnie uciążliwych ze względu na przedłużony czas służby albo osiągnięcia przez strażaka określonego wieku lub stażu służby.

W tym miejscu niezbędnym wydaje się przytoczenie przepisów ww. ustawy, regulujących kwestię uposażenia otrzymywanego przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej. Zgodnie z art. 85 ust. 2 omawianej ustawy, z tytułu służby strażak otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie. W myśl art. 86 ustawy, uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia. Katalog dodatków do uposażenia zawiera art. 87 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. Powyższy przepis stanowi, iż strażacy otrzymują następujące dodatki do uposażenia:

- dodatek za stopień,
- dodatek służbowy,
- dodatek motywacyjny,
- dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby.

Na podstawie art. 93 ust. 1 przedmiotowej ustawy, strażakowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- zasiłek na zagospodarowanie,
- nagrody oraz zapomogi,
- nagrody jubileuszowe,
- dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zadań zleconych wykraczających poza obowiązki służbowe,
- należności za podróże i przeniesienia służbowe,
- świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby.

Stosownie do art. 93 ust. 2 w razie śmierci strażaka lub członka jego rodziny, przysługują: zasiłek pogrzebowy oraz odprawa pośmiertna.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż przepisy ustawy o Państwowej Straży Pożarnej nie przewidują możliwości przyznania rekompensaty pieniężnej z tytułu pełnienia służby w przedłużonym czasie. Jedynym uprawnieniem przysługującym funkcjonariuszowi Straży Pożarnej z tytułu pełnienia służby w przedłużonym czasie jest przysługujący mu czas wolny od służby w tym samym wymiarze, w przyjętym okresie rozliczeniowym.

W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na stanowisko judykatury odnośnie możliwości stosowania do funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej przepisów *Kodeksu pracy*, dotyczących wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 marca 2008 roku (sygn. II PZP 3/08), stanął na stanowisku, że do funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej, który pełnił służbę w przedłużonym czasie służby, o którym mowa w art. 35 ust. 9 i 10 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, nie mają zastosowania, w oparciu o art. 5 *Kodeksu pracy*, przepisy tego *Kodeksu* o wynagrodzeniu za pracę w godzinach nadliczbowych.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1991 roku *o Policji* (t.j.: Dz. U. z 2007 roku Nr 43, poz. 277 z późn. zm.), czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku. Zadania służbowe policjanta, stosownie do art. 33 ust. 2 ustawy, powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym. W zamian za czas służby przekraczający normę, policjantowi udziela się czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 112 ust. 3 przedmiotowej ustawy [dot. policjanta uczestniczącego bezpośrednio, na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 5a ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 roku *o bezpieczeństwie imprez masowych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909 z późn. zm.), w zabezpieczeniu przez Policję bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie imprezy masowej], albo może mu być przyznana rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1 ustawy *o Policji*.

Zgodnie z art. 13 ust. 4a pkt 1 ustawy *o Policji*, rada powiatu lub rada gminy może przekazać, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem wykonawczym powiatu lub gminy a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji, środki finansowe stanowiące dochody własne powiatu lub gminy, dla Policji z przeznaczeniem na rekompensatę pieniężną za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 tej ustawy. Porozumienie określa, w szczególności: rodzaje ustawowych zadań Policji, finansowanych na podstawie porozumienia, wykonywanych w czasie przekraczającym ww. normę, wysokość oraz tryb i terminy przekazywania środków finansowych, a także sposób dokonywania oceny prawidłowości wykonania porozumienia. Zawarcie wskazanego porozumienia następuje z inicjatywy jednostek samorządu terytorialnego, a policjanci za czas służby przekraczający wskazaną w ustawie normę, otrzymują rekompensatę jedynie w przypadku przeznaczenia przez samorząd środków na ten cel.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż przyznanie rekompensaty pieniężnej w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy *o Policji*, nie ma charakteru obligatoryjnego, o czym świadczy zawarte w art. 33 ust. 3 przedmiotowej ustawy sformułowanie: „może być mu przyznana”, i zależy od zawarcia stosownego porozumienia między organem wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 12 stycznia 2007 roku *o ustanowieniu "Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009"* (Dz. U. Nr 35, poz. 213), nastąpiła zmiana struktury i stanu etatowego w Państwowej Straży Pożarnej. Program ten spowodował, że w jednostkach organizacyjnych PSP przystąpiono do zastępowania części etatów funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach niezwiązanych bezpośrednio z działaniami ratowniczymi, pracownikami cywilnymi. Działanie to ma na celu przesunięcie funkcjonariuszy pełniących dotychczas służbę na tych stanowiskach do zmianowego rozkładu czasu służby, tj. bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych. W ramach ww. *Programu modernizacji (...)*, Państwowa Straż Pożarna pozyskała 600 etatów pracowników cywilnych. W ramach realizacji założeń ww. *Programu*, z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Szkoły Głównej Służby Pożarniczej do komend powiatowych (miejskich) w 2007 roku dokonano przesunięć 60 etatów funkcjonariuszy, natomiast w 2008 roku 12 etatów.

Z poważaniem,

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z up. *Grzegorz GOSNÓWSKI*
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów